

TÄYDENNYS VALITUKSEEN KUOPION HALLINTO-OIKEUDELLE,

kuopio.hao@oikeus.fi

Päätös johon täydennys kohdistuu

TUKES Turvallisuus- ja kemikaalivirasto 13.5.2013 "Vieremä", tunnus VA2012:0138
<http://www.tukes.fi/Tiedostot/kaivokset/Varauspaatokset/VA20120138%20Paatos%20Ja%20Kartta.pdf>.

Iisalmen Luonnon Ystävät yhdistys jätti ko. päätöksestä valituksen 12.6.2013. Tämä asiakirja täydentää sitä.

Kaivoslaissa (621/2011) 34 § todetaan mm. että lupahakemuksessa on esitettävä lupaharkinnan kannalta tarpeellinen ja luotettava selvitys: 1) hakijasta sekä hakijan edellytyksistä harjoittaa haettuun lupaan perustuvaa toimintaa;

Nordic Minesilla on hyvin mittavat, erittäin moniin maakuntiin kohdistuvat varausilmoitukset ja varausalueet (yhtiöllä on varauksia n. 6000 km², yht. 14 alueella).

Tukesin olisi pitänyt kyetä päätöstä tehdessään arvioimaan Nordic Minesin taloudellinen tilanne ja resurssit hoitaan näin laajoja varauksia. Yritys on hakeutunut velkasaneeraukseen. Hakijalla ei ole edellytyksistä harjoittaa haettuun lupaan perustuvaa toimintaa. Ei voida myöskään pitää kohtuullisena, että muut varausalueella toimivat yrittäjät joutuvat kärsimään Tukesin huonosta päätösten valmistelusta ja vain sen takia, että Tukes ei riittävällä asiantuntemuksella perehtynyt hakijan tietoihin. Nordic Minesin taloudellinen tilanne oli jo ennen varauspäätöstä julkisuudessa esillä.

Nordic Mines Ab:llä ei ole varausalueiden laajuuden ja eikä taloudellisen tilanteensa johdosta edellytyksiä hakea malminetsintälupaa.

Perustelut

Varaus- ja valtausalueiden laajuus

Tarkasteltaessa valituksen alla olevan varausalueen laajuutta olisi pitänyt myös huomioida hakijan samanaikaisesti varaamat alueet, sekä hakijan tutkimuksessa olevat valtaukset. Nordic Mines AB on vuoden aikana varannut 5756,23. 29.8.2012 haettujen ja 13. sekä 27.5.2013 myönnettyjen alueiden pinta-ala on 5689,23 km². Varaukset vastaavat 1.7 % koko Suomen maa- ja sisävesialasta tai 58% entisen Uudenmaan läänin maa-alasta. On täysin ilmeistä, että varaukset on tehty pyrkien saamaan haltuun kohtuuttoman suuria alueita, joita ei ole tarkoituskaan tutkia lain edellyttämällä tavalla. Vanhan kaivoslain aikana katsottiin, että 9 km² eli 900 ha valtaus on liian suuri, jotta uraania mm. Uusimaalla etsineet suuryritykset olisivat pystyneet tekemään uskottavaa tutkimussuunnitelmaa. Nyt varauksia on myönnetty yhdelle pienelle yritykselle kerralla lähes 6000 km². Varausalueiden lisäksi Nordic Mines yhtiöllä on merkittäviä valtauksia, joilla malminetsintä on myöhässä tai kesken ja niitä siksi koetetaan uudistaa.

Hakijan aiempi tutkimustyö

Hakijan aikaisemmat tutkimustyöt ovat kohdistuneet rajallisempiin alueisiin ja edistyneet huomattavan hitaasti. Esimerkiksi nykyisen kaivosalueen läheisyydessä valtaus 8866 on ollut kaivoksella viiden vuoden ajan ja kaivos kertoo tehneensä noin 6 km² alueella mm. moreenitutkimuksia palkkakulut mukaan lukien 47 000 eurolla. Alueelle haetaan valtauksen uusimista ilmeisesti kahdella eri hakemuksella. Kun aikaisempi tutkimustyö ei ole edistynyt rajatummalla alueella, niin laajojen valtausten tutkiminen ympäri Suomen ei ole uskottavaa. Hakijalla ei ole taloudellisia resursseja kattavaan tutkimukseen v. 2014. On ilmeistä, että hakijan resurssit eivät riitä edes uskottavien esiselvityksien ja tutkimussuunnitelminen tekemiseen.

Hakijan taloudellinen tilanne

Yhtiö on suorittanut useita osakeanteja vuoden kuluessa. Yhtiöllä ei ole näyttöä kannattavasta kaivostoiminnasta. Sen sijaan useat yhtiön menneistä ja nykyisistä avainhenkilöistä m.l. malminetsintäjohtaja Peter Finnäs toimivat m.m. konkurssiin menneessä Scan Mining yhtiössä. Yhtiön ainoa kaivos Raahen Laivakankaalla on tappiollinen vuoden jatkuneista tuloksettomista parannusyrityksistä huolimatta. Kolmasosa edellisen osakeannin varoista vuodenvaihteessa oli kulutettu jo ensimmäisen vuosineljänneksen aikana. Pörssitietojen mukaan yhtiön tutkimusgeologit on komennettu etsimään korkeampia kultapitoisuuksia avolouhoksesta (pörssitiedotteet nordicmines.com).

Yhtiö ei ole esittänyt osakkeenomistajilleen rahoitussuunnitelmaa miljoonan tai kymmeniä miljoonia maksavalle malminetsintäsuunnitelmille. Yhtiö on hakeutunut velkasaneeraukseen (http://www.nordicmines.com/sites/default/files/Nordic%20Mines%20PR_borgen%C3%A4rssammantr%C3%A4de20130729_FIN.pdf).

Varausmaksujen kiertäminen

On ilmeistä, että hakija kiertää varausmaksuja. Samalla hakija hankkii kohtuutonta etua muihin alan toimijoihin nähden varaamalla kohtuuttoman suuria kymmenien, satoja ja jopa lähes 2000 km² alueita. TUKES on hinnoitellut varaukset 700 Eur alle 20 km², 1200 Eur 20-100 Km² ja 2000 Eur yli 100 km². On siten ymmärrettävää, että kaivosyhtiöt pyrkivät saamaan useita muutaman neliökilometrin malmiaihoita jopa satojen neliökilometrien valtauksiin. Ilmeisesti 2000 €:lla voisi vallata kaiken Suomen vielä valtaamatta olevan maa-alan.

Samalla hakija aiheuttaa kohtuutonta haittaa alueen maanomistajille omaisuuden kiinteistöjen arvon alenemisena. On täysin selvää, että kyseiset alueet eivät muodosta yhtä tutkimuskohdetta, eikä hakija pysty laatimaan niistä uskottavaa ja kattavaa tutkimussuunnitelmaa.

Hakijan edellytykset

Hakijan edellytykset hakea malminetsintä lupaa ovat kyseenalaiset. Kaivoslaki 46 § edellyttää, ettei lupaa myönnetä jos, hakija on aikaisemmin olennaisesti laiminlyönyt tähän lakiin perustuvia velvollisuuksia.

Laiminlyöntien olennaisuutta arvioitaessa on otettava huomioon erityisesti laiminlyöntien suunnitelmallisuus, niiden kesto ja toistuvuus sekä laiminlyönneistä aiheutuneita vahinkoja:

i. Hakija on pitänyt hallussaan valtauksia suorittamatta kattavaa tutkimustoimintaa.

ii. Hakijaa/sen suomalainen emo/sisaryhtiötä vastaan on vireillä useita (ainakin 3) poliisitutkintoja/syyteharkintoja epäiltyihin ympäristörikoksiin liittyen. Hakijayhteisöä vastaan on tehty ainakin kaksi hallintopakkohakemusta perustuen oletetuihin ympäristöluparikkomuksiin.

iii. ELY-keskus on edellyttänyt hakijan ympäristöluvan korjaamista lupaa korkeampien haittaainepitoisuuksien johdosta, uutisessa mainitun sulfaatin noin 10-kertaisen ylityksen lisäksi ammoniumtyppi on ylitetty yli satakertaisesti. Ympäristöluvan puutteellisuudet johtuvat osaltaan kaivosyhtiön ja sen konsultin omasta toiminnasta.

Iisalmessa 14.9.2013

Iisalmen Luonnon Ystävien yhdistys ry:n puolesta

Jarmo Yliluoma, puheenjohtaja

Pertti Kaarakainen, rahastonhoitaja